

Ruimte voor kunstenaars

Atelierbeleid 2025-2030

Datum	5 november 2024
Titel	Ruimte voor kunstenaars

Datum 5 november 2024
Titel Ruimte voor kunstenaars

Inhoud

1	Wat willen wij bereiken?	4
1.1	Cultureel Perspectief 2040	5
1.1.1	Van Cultureel Perspectief naar uitvoering	5
1.2	Wat bedoelen wij met ateliers en broedplaatsen?	6
1.3	Leeswijzer	6
2	Ambitie 1: Ruimte-creatie	6
2.1	Het ruimte-doel voor 2030	7
2.2	Onze strategie	8
2.3	Ruimte creëren	8
2.3.1	Beschikbaar, betaalbaar en geschikt	9
2.3.2	Broedplaatsen creëren	10
2.3.3	Mogelijkheden om te exposeren	10
2.3.4	De beschikbaarheid van maatschappelijk vastgoed	11
2.3.5	Stimuleren van marktpartijen	11
2.4	Profileren of 'mix to the max'	12
2.4.1	Gebiedsontwikkeling: inkleuren	13
2.4.2	Verduurzamen en hergebruiken	14
3	De maatschappelijke meerwaarde versterken	15
4	Doelgroepen	15
4.1	Verbeteren van het toewijzingsbeleid	16
4.1.1	Professioneel criterium	16
4.1.2	Maatschappelijk criterium	16
4.1.3	Financieel criterium	17
4.1.4	Criterium van ruimtegebruik:	17
5	Organisatie	17
5.1	Verbeteren van rollen, taken en verantwoordelijkheden	17
5.1.1	Professionele verhuur-organisatie	18
5.1.2	Een kwartiermaker voor de transitie	18
5.1.3	Naar één centrale wachtlijst	18
6	Financiën	19
6.1	De BIS 2025-2028	19
7	Communicatie, participatie en evaluatie	20
8	Uitvoeringsagenda	20
9	Bronnen	21

1

Wat willen wij bereiken?

Zwolle is een stad waar altijd al veel creatieve en artistieke mensen hebben gewoond en gewerkt. Zo schreven in de middeleeuwen de fraters in sierlijke lijnen religieuze teksten op perkament. Met fraaie miniaturen illustreerden zij hun handschriften. Het Fraterhuis was een belangrijk schrijfcentrum in West-Europa. Hier werd, zo men wil, het fundament gelegd voor de eeuwenlange Zwolse traditie van boekdrukkers en krantenuitgevers als Tijl, Tjeenk Willink en Waanders. Drukinkt kleurt onze blauwvingers.

In de Gouden Eeuw maakte Zwolle een culturele bloeiperiode door. Gerard ter Borch schilderde ingetogen over het leven van de gegoede burgerij. Nieuwsgierige Zwollenaren bezochten zijn atelier, of dat van zijn tijdgenoten Jan Grasdorp en Johannes van Cuylenburg. Het geluid van hamerende zilversmeden klonk in de straten. De geur van het verse hout van de houtsnijders was overal te ruiken.

Zwolle is een stad van kunstbeoefenaars en cultuurliefhebbers. Onze ligging op het scharnierpunt van noord en zuid is aantrekkelijk voor kunstenaars en creatieve bedrijven om zich in Zwolle te vestigen. Zwolle is de stad met de hoogste dichtheid aan creatieve opleidingen in Nederland, gemeten naar het aantal inwoners. Wij willen de alumni van deze opleidingen letterlijk de ruimte bieden om te blijven. Maar hun vestiging is echter niet vanzelfsprekend. Er is een groot tekort aan betaalbare en geschikte ateliers. Hoe tegenstrijdig ook, hier is ons rijke verleden mede debet aan. Als handelsstad en bestuurscentrum kent Zwolle weinig echte industrie en verlaten fabriekshallen. Rafelranden, waar in andere steden kunstenaars juist hun werkplek zoeken en vinden.

Kunst heeft een intrinsieke waarde voor de samenleving. Kunstenaars zijn belangrijk voor de artistieke en creatieve identiteit van onze stad. Zij maken de artistieke sfeer die hoort bij een groeiende stad. Zij leveren schoonheid, tegendraadsheid en nieuwe opvattingen. Zonder hun verbeeldingskracht en scheppende creativiteit ziet onze stad er anders uit. Als een plaats zonder verwondering en verbeelding.

De maatschappelijke waarde is niet alleen intrinsiek voelbaar, maar ook tastbaar aanwezig. Zo geven kunstenaars op onze scholen les in beeldende kunst en vormgeving. Zij zijn dragende pijlers van het lokale kunstonderwijs. Een tweede voorbeeld is het aanbod aan exposities. Kunstenaarsinitiatieven als CW12, L/NK en het Langhuis verzorgen exposities die vernieuwend, experimenteel en schurend zijn.

Wij willen de artistieke en creatieve identiteit van Zwolle versterken. Dit gaat niet zonder een bloeiende community van kunstenaars. Voor een krachtige bloei willen wij een stad zijn die aantrekkelijk is voor kunstenaars, met goede werkplekken en faciliteiten. Een stad die luistert naar hun behoefte. Het *Coalitieakkoord 2022-2025* zegt het duidelijk: "Prioriteit hierbij hebben investeringen in culturele broedplaatsen, in (ruimte voor) makers en in kunst in de wijk. Zo willen we bij nieuwe ontwikkelingen in de stad ruimte reserveren voor ateliers en broedplaatsen en kijken hoe we leegstaande gebouwen kunnen gebruiken als tijdelijke ruimte voor kunstenaars."¹

¹ Samen voor een waarde(n)volle toekomst. *Coalitieakkoord* 25 mei 2022, pag. 23.

“Kunstenaar” is een breed begrip. De sector is lastig te definiëren door een mismatch tussen de bedrijfsregistratie met SBI-codes en de flexibele, veranderende, interdisciplinaire activiteiten van ondernemers in de creatieve sector. Wij richten ons in de eerste plaats op de kunstenaars die autonoom zijn in het verwerven van hun inkomen, en bijvoorbeeld niet in loonverband werken. Zij kunnen met hun beperkt verdienmodel geen marktconforme huur betalen. Wij beperken ons niet tot alleen de beeldende kunstenaars. Ook kunstenaars met een andersoortige artistieke uitingsvorm komen in aanmerking voor een gesubsidieerde werkplek. Denk hierbij aan creatieve makers, musici, fotografen, acteurs en dergelijke.

1.1 Cultureel Perspectief 2040

Met het Cultureel Perspectief 2040 zijn de eerste lijnen voor een atelierbeleid uitgezet. Deze nota ziet ateliers en broedplaatsen als een schakel in de culturele keten in de wijken. Hier staat de maatschappelijke waarde van cultuur centraal. In het Cultureel Perspectief 2040 is dit gesymboliseerd met de ‘cirkels’ waarbinnen aandacht is voor cultuuronderwijs en cultuurparticipatie. Ateliers en broedplaatsen belangrijk onderdeel van de ‘spots’, de culturele plekken waar cultuur als grootstedelijke voorziening een regionale en nationale aantrekkingskracht heeft. Tenslotte, het beeld van de ‘sterren’ symboliseert de ontwikkeling van talentvolle kunstenaars. Ateliers en broedplaatsen zijn faciliteiten die kunstenaars helpen om zich te ontwikkelen in hun carrière.

1.1.1 Van Cultureel Perspectief naar uitvoering

Hier werken wij de uitgangspunten voor de ruimte-creatie van ateliers verder uit. Wij willen de komende jaren investeren in meer ateliers. Tijdelijke impulsen zijn niet langer meer voldoende. Langdurige betrokkenheid van de gemeente is en blijft noodzakelijk. In samenwerking met kunstenaars, atelierverhuurders en leegstandsbeheerders hebben wij in de voorbereiding van dit atelierbeleid vraagstukken en knelpunten besproken en input verworven. Deze waardevolle inbreng is in deze beleidsnota verwerkt. Samen met de kunstopleidingen en de kunstenaars, de atelier-verhuurders en de culturele instellingen zoals Zwolse Theaters, Hedon, Museum De Fundatie, Landgoed Anningahof, Kunstruimte Het Langhuis en kunstplatform L/NK willen wij bestaande kunstinitiatieven in de stad behouden en nieuwe activiteiten initiëren en faciliteren. Wij willen zorgen voor de juiste randvoorwaarden zodat onze kunstenaars hun kunstinitiatieven kunnen ontplooiën.

Het doel van ons atelierbeleid is om een bloeiend en inclusief cultureel klimaat te creëren waarin productie, innovatie en samenwerking worden gestimuleerd. Het atelierbeleid zet zich in voor inclusie en diversiteit binnen de creatieve sector met aandacht voor het ondersteunen van de talentontwikkeling van kunstenaars uit verschillende achtergronden en culturen.

Wij willen schakelen en matchen met de vastgoedsector, de artistieke- en creatieve achterban, en de gemeentelijke beleidsdomeinen. Het beheren en onderhouden van ateliers is een taak die wij als gemeente willen uitvoeren met de hulp van onze partners.

Onze rol verbreedt echter naar het meer en beter betrekken van de doelgroep bij het verwerven en verdelen van aanbod aan ruimten.

1.2 Wat bedoelen wij met ateliers en broedplaatsen?

Ateliers en broedplaatsen zijn begrippen met een ruime betekenis. Om duidelijk te kunnen bepalen wat wij gaan doen en voor wie, brengen wij een beperking in de definitie aan. Onder een atelier verstaan wij de werkplek voor een kunstenaar, zoals de beeldend kunstenaars, musici, theatermakers, etc.. De werkplek kan onderdeel zijn van een atelierversamelgebouw. De locatie hoeft niet per se van de gemeente te zijn.

Een broedplaats zien wij als het verzamelgebouw waarin niet alleen kunstenaars werken, maar bijvoorbeeld ook creatieve ondernemers. Een broedplaats maakt het voor de deelnemers mogelijk om met elkaar in verbinding te komen, te inspireren of samen te werken aan een project. Broedplaatsen zijn verzamelplekken waar kunstenaars werken en samenkomen en waar kunst wordt gemaakt en getoond. Waar maatschappelijke organisaties een plek vinden, mensen elkaar ontmoeten en waar nieuwe ideeën ontstaan. Kernbegrippen zijn: ontmoeten, uitwisselen, ondernemen, gezamenlijk programmeren.

In deze nota spreken wij bovendien van 'werkplek' omdat veel kunstenaars niet een volledig geëquipeerd eigenstandig atelier nodig hebben. Sommigen hebben ook geen structurele behoefte, maar zoeken tijdelijk een werkplek. Anderen willen een werkplek delen, of willen voor bepaalde projecten kunnen uitwijken. Het is echter de vraag of de gemeente aan al deze verschillende behoeften letterlijk een plek kan geven.

1.3 Leeswijzer

Dit atelierbeleid steunt op twee ambities: het creëren van meer ruimte voor kunstenaars om te werken en te exposeren (Hoofdstuk 2) en het versterken van de betekenis van kunstenaars en hun kunst voor de stad (Hoofdstuk 3). Een atelier of werkplek stelt een kunstenaar in staat om zich professioneel en artistiek te ontwikkelen. Dit is voor ons van direct belang. Een stad met grootstedelijke ambities zoals Zwolle kan niet zonder een bloeiend artistiek klimaat met kunstenaars en hun kunstuitingen. Onze mogelijkheden om ateliers of werkplekken te bieden zijn helaas beperkt. Wij moeten daarom keuzes maken (Hoofdstuk 4). Realisatie van de beoogde groei vraagt om een bestendige organisatie (Hoofdstuk 5) en financiering (Hoofdstuk 6). Tenslotte, bij het schrijven van dit beleid is met veel kunstenaars, culturele partners en verhuurders gesproken. Samen met hen gaan wij aan de slag om dit beleid tot uitvoering te brengen (Hoofdstuk 7 en 8).

2 Ambitie 1: Ruimte-creatie

Onze eerste ambitie is om meer gesubsidieerde ateliers en werkplekken te maken voor professionele kunstenaars. Er zijn verschillende onderzoeken uitgevoerd die een goed zicht bieden op de behoefte aan ateliers, werkplekken en faciliteiten. Er is een aangetoond tekort aan werkplekken, oefenruimten en ruimten om te exposeren. Ook is

er behoefte aan variatie in het aanbod. Sommige kunstenaars kunnen met een kleine werkplek toe. Zij kunnen een atelierruimte delen of werken parttime. Anderen zoeken juist een groot atelier voor bijvoorbeeld hun omvangrijke beeldhouwwerken.

De behoefte is aangetoond met accommodatie-onderzoeken van resp. Hemm en HEVO. In 2022 heeft Bureau Emfy een interviewonderzoek uitgevoerd onder kunstenaars. Eind 2023 tenslotte, heeft bureau SWECO in opdracht van gemeente Zwolle onderzoek verricht naar de huisvestingsbehoefte voor de periode tot 2040. De vragen van dit onderzoek zijn:

- Wat is tot 2040 de kwantitatieve en kwalitatieve huisvestingsbehoefte van de creatieve sector in Zwolle?
- Hoe kan deze behoefte optimaal worden geaccommodeerd in Zwolle? De focus is gelegd op de gebiedsontwikkelingen Stadshart, Spoorzone en Nieuwe Veemarkt/Meeuwenlaan.

De huisvestingsbehoefte bestaat uit de som van het huidige tekort, de vervangingsvraag en de uitbreidingsvraag. Het huidige tekort bedraagt 40 ateliers. De vervangingsvraag omvat 23 ateliers. De uitbreidingsvraag is berekend op basis van de ontwikkelingen van de werkgelegenheid prognoses van het CBS én historische Zwolse groeicijfers. De werkgelegenheidsgroei is vertaald naar de behoefte aan atelierruimten. Dit leidt tot een uitbreidingsbehoefte van 93 ateliers (basisscenario) tot 231 ateliers (hoog scenario). De totale uitbreidingsbehoefte tot 2040 komt uit op 156 tot 294 ateliers.

De omstandigheden zitten het atelierbeleid tegen. De druk op de publieke ruimte verandert. De vastgoedprijzen zijn flink gestegen. Het tekort aan woningen is groot. De opgave van de woningbouw legt terecht een grote claim op de schaarse ruimte. Daarbij komt dat een deel van onze ateliers in tijdelijk beschikbare panden is gehuisvest. Op termijn is er vervangende ruimte nodig.

2.1 Het ruimte-doel voor 2030

De gemeente Zwolle heeft in 2024 naar schatting 5.500 m² aan atelierruimte in eigen vastgoed. De behoefte aan ruimte is niet precies vast te stellen. Stichting Ateliers Zwolle (SAZ) heeft op dit moment (2024) 75 personen op de wachtlijst; bij CO (voorheen: de Creatieve Coöperatie) staan 15 wachtende geregistreerd. Ook anderen zoals stichting Palet hebben een wachtlijst.

De behoefte aan het soort werkplek is veranderd. Dit komt onder meer door nieuwe manieren van het maken van kunst en nieuwe kunstuitingen. De computer en de digitalisering zijn aan de kunstsector niet voorbijgegaan. Sommige kunstenaars die met een computer werken kunnen met een kleine werkplek toe of kunnen een ruimte delen; anderen hebben behoefte aan een oefenruimte, zoals theatermakers en musici. Wij interpreteren hier de ruimte-behoefte als “breed”: van werkplek en atelier tot oefenruimte en expositie-lokaal.

Om grip te krijgen op de behoefte is een schatting gemaakt van het totale aantal kunstenaars in Zwolle op basis van de landelijke verhouding van het aantal kunstenaars tot de totale beroepsbevolking. Kunstenaars maken ongeveer 0,5% van de totale Nederlandse bevolking uit. Dat betekent omgerekend dat er ongeveer 650 kunstenaars

in onze stad wonen en werken. Dit aantal ligt vermoedelijk bij ons hoger, omdat er in onze stad meerdere kunstopleidingen zijn. Een deel van de alumni blijft in Zwolle werken en wonen. Ook gaat een verhogend effect uit van het feit dat er verhoudingsgewijs weinig grote steden in onze directe nabijheid zijn. Zwolle heeft voor een grote regio een grootstedelijke functie met een grote aantrekkingskracht op kunstenaars. Zo vormt Zwolle samen met 21 andere gemeenten de Cultuurregio Zwolle, die zich uitstrekt tot de provincies Overijssel, Drenthe en Flevoland.

In 2024 zijn er ca. 80 ateliers, waarvan sommige ateliers door meerdere kunstenaars worden gedeeld. De ondergrens van 156 extra ateliers in 2040 is het groeigetal waar wij ons op richten. Het moet door organische groei en samen met de partners in stad worden gerealiseerd. Gemiddeld betekent dit een groei van 10 ateliers per jaar (vanaf 2025). In 2030 moeten er dus circa 60 extra ateliers zijn gerealiseerd om op het groeipad te blijven.

Door het aantal ateliers te vergroten, wordt aan meer kunstenaars de mogelijk geboden in een werkruimte kunst te maken, zich verder te ontwikkelen en een maatschappelijke en economische bijdrage te leveren aan de stad. Tegen deze achtergrond is het zaak dat de gemeente zich blijft inzetten voor voldoende en betaalbare ruimten om kunstenaars en creatieve makers rust te bieden om zich te kunnen ontplooien. Zo brengen wij de basis op orde. Het steeds maar weer moeten regelen van huisvesting, veroorzaakt stress en beïnvloedt de artistieke ontwikkeling.

2.2 Onze strategie

Wij houden vast aan onze kernwaarden: wij willen dat de ruimten beschikbaar, geschikt en betaalbaar zijn. Bovendien streven wij ernaar dat het grootste deel van de ruimten permanent beschikbaar is en onderdeel vormt van onze ijzeren voorraad. De beschikking over tijdelijke, flexibel inzetbare ruimten is in de praktijk nuttig maar moet ertoe leiden dat de permanente voorraad groeit. Wij willen meer ateliers en expositieruimten bereiken in de samenwerking met kunstenaars, verhuurders en andere partners in de stad. Onze rol daarbij is het stimuleren van deze samenwerking en het bieden en subsidiëren van werkplekken waar mogelijk. Wij maken daarbij keuzes in de kleuring van werkplekken en broedplaatsen binnen de verschillende gebiedsontwikkelingen. Kunstenaars bepalen mede het (gewenste) karakter van een buurt of wijk. Ook is het duidelijk dat wij niet iedereen kunnen helpen, maar scherpe keuzes zullen moeten maken in doelgroepen.

2.3 Ruimte creëren

Om in 2030 het minimumaantal van ca. 60 extra ateliers te hebben gerealiseerd, moet de huidige gemeentelijke voorraad aan ateliers geleidelijk groeien. Wij stimuleren een geleidelijke groei door naast een "ijzeren voorraad" een flexibele schil van tijdelijke panden te maken. Wij kijken vervolgens steeds of deze tijdelijke ateliers permanent kunnen worden gemaakt. Kunstenaars willen duidelijkheid over de continuïteit van hun werkplek. Het stelt hen in staat zich professioneel te ontwikkelen. Met het beschikbaar stellen van zo veel mogelijke permanente ateliers en werkplekken proberen wij die

Datum
Titel

5 november 2024
Ruimte voor kunstenaars

duidelijkheid te bieden en onzekerheid weg te nemen. Ons doel is om van de 60 extra ateliers er minimaal 45 (75%) permanent te maken.

Met tijdelijke ateliers kan de ergste nood van de wachtlijst worden aangepakt. Onder het motto: “alles beter dan leegstand” streven wij ernaar om onze leegstaande panden beschikbaar te stellen (indien de staat van het pand dit toelaat). Flexibele ateliers kunnen ook een tijdelijke oplossing bieden (bijvoorbeeld met tijdelijke units op gemeenteground). Tenslotte, Zwolle mist nog écht tijdelijke werkplekken, zoals werkplekken in oude zeecontainers.

Voor beginnende kunstenaars kan een tijdelijke werkruimte door de relatief lage kosten een goede oplossing bieden. Op de lange termijn kan tijdelijke huur verborgen kosten voor kunstenaars met zich meebrengen, zoals verhuiskosten en inkomstenderving door de verhuizing.

Wij gaan een beroep doen op maatschappelijke partners, zoals het onderwijs, om hun lege ruimten beschikbaar te stellen voor ateliers. We zijn ons er overigens van bewust dat de druk op de ruimte groot is, als ook de druk op de woningmarkt. Per locatie zal daarom worden bekeken welke maatschappelijke opgave prevaleert.

2.3.1 Beschikbaar, betaalbaar en geschikt

Beschikbaar

Onze gesubsidieerde ateliers en werkplekken zijn bedoeld voor kunstenaars met een laag inkomen. De meeste kunstenaars hebben een inkomen op of onder- het wettelijk minimumloon (2024: €2.134,08 (bruto) per maand, bij 36 uur per week). De betaalbaarheid van een werkplek staat in relatie tot het inkomen van de kunstenaar. Het inkomen van een kunstenaar is echter lastig als toelatingstoets te hanteren. Het inkomen fluctueert sterk over de jaren, maar blijft gemiddeld genomen op een laag niveau.

Betaalbaar

De huurprijs van de gemeentelijke panden wordt conform het vastgoedbeleid bepaald door middel van kostprijs dekkende huur, zoals ook is vastgelegd in de Wet Markt en Overheid. Het verschilt per pand wat een kunstenaar aan huur moet betalen. Een gemeente mag geen huurtoeslag verlenen. Dit is inkomenspolitiek en als zodanig voorbehouden aan de rijksoverheid. Ons enige instrument om de huurprijs betaalbaar te houden is het verlenen van subsidie op de exploitatie. Dit gebeurt nu door subsidie te verlenen aan SAZ en CO.

Geschiktheid

Behalve betaalbaar moeten werkplekken ook geschikt zijn voor de verschillende productievormen van kunst. Een beeldend kunstenaar die omvangrijke werken maakt heeft behoefte aan een relatief grote ruimte met hoog plafond. Een digital designer daarentegen kan met een kantoorachtige ruimte toe. Kortom, het aanbod moet voldoende divers zijn om te kunnen aansluiten op de gevarieerde behoefte.

2.3.2 Broedplaatsen creëren

Zwolle kent geen echte broedplaatsen, of je zou Kattegat, Rieteweg 10 en DOAS daartoe moeten rekenen. In andere steden van onze omvang vormen kunstenaars van een broedplaats onderling vaak een hechte community. Wij proberen kunstenaars bij elkaar te plaatsen die vakinhoudelijke verwantschap hebben en elkaar op de inhoud kunnen versterken. Wij houden hierbij rekening met de eigen behoeften van kunstenaars en de initiatieven die uit de kunstenaars zelf ontstaan om zo ruimte te bieden voor diversiteit. Door in elke broedplaats ook een gemeenschappelijke ruimte in te richten kunnen kunstenaars elkaar ontmoeten, afspraken maken over samenwerking en samen nieuwe projecten starten. Aan een hechte community zit ook het risico van introversie en naar binnen gerichtheid van de groep. Wij willen onze kunstenaars en hun kunst juist graag laten zien aan de stad. De Belangenvereniging Zwolse Kunstenaars (BZK) en Creative Works kunnen ons helpen om kunstenaars en hun kunst zichtbaarder te maken.

Een broedplaats is ook een knooppunt in het sociale netwerk van een buurt of wijk. Kunstenaars en andere deelnemers van een broedplaats organiseren samen met wijkbewoners activiteiten in de wijk. Op deze wijze kan een broedplaats vooral in een nieuwe wijk van betekenis zijn voor de sociale cohesie.

2.3.3 Mogelijkheden om te exposeren

Een kunstenaar heeft vaak de behoefte om te exposeren², onder meer omdat het tonen van het eigen werk cruciaal is voor de professionele ontwikkeling en artistieke erkenning. Zo biedt exposeren aan hem of haar de mogelijkheid om in direct contact te komen met het publiek en de dialoog aan te gaan. Zwolle heeft een aangetoond tekort aan expositieruimten. Museum De Fundatie, het Academiehuis, het Langhuis, Landgoed Anningahof en andere bestaande locaties kunnen niet in de grote behoefte aan expositieruimte voorzien. Volgens het HEVO-onderzoek is de huidige vloeroppervlakte aan expositieruimte ca. 870 m². Met het oog op de groei van de stad en de regio is de verwachte behoefte ca. 2.000 m². Wij willen tot 2040 een uitbreiding realiseren met 1.130m² aan extra m² en kiezen ook hier voor geleidelijke groei. Door een tussentijdse evaluatie in 2027 wordt de groei gemonitord.

Door buiten het concept van “een klassiek museum binnen vier muren” te denken, ontstaan er meer mogelijkheden. Een voorbeeld is het atelierpand CW12 (Curieweg 12), waar kunstenaars regelmatig exposities houden. Met belangstelling kijken wij naar het nieuwe initiatief van de kunstenaars die zich verzameld hebben onder de naam L/NK. Hun initiatief is een experimenteel kunstpodium als bindende factor van de kunst community. In 2023 is L/NK gestart met een pilot voor een kunstpodium en expositieprogramma. Wij juichen dit initiatief toe en hebben L/NK ondersteund met een startsubsidie; daarnaast heeft L/NK ook een startsubsidie gekregen uit het Mondriaanfonds.

² Onder expositieruimte wordt verstaan een separate ruimte waarin kunst kan worden geëxposeerd, zoals bijvoorbeeld Het Langhuis. Wat niet wordt bedoeld, is een atelier met de mogelijkheid om erin te exposeren.

Initiatieven als L/NK kunnen in aanmerking komen voor een incidentele subsidie (regeling “Kunstactiviteit”) of structurele subsidie (via de “BIS-subsidieregeling”). Wij proberen ook andere constructies van ondersteuning toe te passen. Een voorbeeld is de nieuwe hostels De Basis en De Staatsman die volgens hun huurovereenkomst met de gemeente plek (moeten) bieden aan culturele initiatieven.

Zwolle kent ook voorbeelden van pop-ups, zoals De Stad Verbeeldt op Harculo en het Lübeckplein. Dit is een vorm die flexibiliteit vraagt in het benutten van ruimte-kansen en in manieren van exposeren. Door kunstenaars is geopperd om modulaire vormen van presentatie in te zetten. De pop-ups moeten bij voorkeur in de buurt van ateliers of broedplaatsen worden ingericht om op deze wijze de onderlinge kracht te versterken. Voor deze flexibele vormen zijn de subsidieregelingen Kunstactiviteit en Artpitch038 passend.

2.3.4 De beschikbaarheid van maatschappelijk vastgoed

Naar verwachting neemt de voorraad potentiële ateliers de komende jaren af. Wetgeving en jurisprudentie beperken onze mogelijkheden om vrijgekomen panden in te zetten voor de werkplekken van kunstenaars. De Wet Markt en Overheid³, de Woningwet 2015 en het Didam-arrest bepalen de kostprijsberekening van de huur en de toewijzing van panden. Het effect is dat gemeenten en woningbouwcorporaties marktprincipes moeten toepassen en een kostprijs dekkende huur moeten berekenen. De maatschappelijke en culturele functie van vastgoed staat daardoor onder grote druk; ook bestaande locaties worden daardoor duurder. Voor kunstenaars betekent dit dat het lastiger is om betaalbare werkplekken te kunnen vinden. En commerciële marktconforme huur is voor de meesten niet te betalen. Het aanbod komt nog verder onder druk te staan door de woningopgave. De door de doelgroep gewilde rafelranden zullen in rap tempo worden gevuld met woningen om aan de woningopgave te kunnen voldoen.

Wij willen binnen de gemeentelijke organisatie in overleg of het bij de herbestemming van ons vrijgekomen maatschappelijk vastgoed het mogelijk is er ateliers van te maken. Daarnaast willen wij verkennen of nieuw vastgoed kan worden verworven voor nieuwe ateliers en broedplaatsen.

2.3.5 Stimuleren van marktpartijen

De verhuur van ateliers is niet alleen een taak van de gemeente. Ook anderen hebben hierin hun maatschappelijke verantwoordelijkheid. De meerwaarde van kunst en kunstenaars is een meerwaarde voor iedereen. Particulieren en marktpartijen kunnen ook hun rol pakken in het realiseren van werkplekken. Wij gaan een beroep doen op maatschappelijke partners, zoals het onderwijs, om hun lege ruimten beschikbaar te stellen voor ateliers. Een heldere visie van de gemeente op de waarde van kunstenaars en kunst voor onze stad helpt partijen om een goede afweging te kunnen maken om te investeren in werkplekken. Dit atelierbeleid met een geactualiseerde Plan van Aanpak wil

³ De wet Markt en Overheid verplicht om aan huurders een kostprijs dekkende huur te vragen. Voor alle verhuringen geldt dat de gemeente moet voldoen aan de regels van staatssteun en vrije marktwerking. De kostprijs dekkende huur moet oneerlijke concurrentie van de overheid met marktpartijen voorkomen. De wet kent mogelijkheden om af te wijken, bijvoorbeeld als de verhuur een taak van algemeen belang is. De gemeenteraad moet dat dan besluiten.

Datum
Titel

5 november 2024
Ruimte voor kunstenaars

daar een bijdrage aan leveren. Een artistiek klimaat bevordert de verkoop van woningen aan woningzoekenden die een woning willen in een plaats met een creatief klimaat, bruisend van culturele activiteiten. Een vastgoedontwikkelaar kan dan investeren in ateliers en werkplekken met een relatief lage opbrengst, in de wetenschap dat door kunst en cultuur zijn/haar totale vastgoedportefeuille in waarde stijgt.

Wij willen verkennen of het mogelijk is om door middel van een subsidie op de exploitatie tegemoet te komen in de exploitatiekosten. De nieuw in te voeren subsidieregeling is bedoeld om de onrendabele top van de exploitatie af te vlakken om zo partijen aan te zetten tot investeren. Bij vastgoedprojecten in winkelgebieden zijn de plinten soms moeilijk te verhuren, met ongewenste leegstand tot gevolg. Vastgoedbeleggers geven soms de voorkeur aan leegstand, in plaats van verhuur van de plinten. De bovengelegen appartementen leveren al voldoende revenuen op. Met deze nieuwe subsidieregeling voor de afvlakking van de onrendabele top kan de tijdelijke verhuur van de plinten aan kunstenaars mogelijk worden gemaakt.

De subsidie is uitsluitend bedoeld voor partijen die handelen vanuit een maatschappelijk belang, maar een onrendabele top hebben in de exploitatie. Hun maatschappelijke betrokkenheid blijkt onder meer uit de betaalbare huur die zij vragen voor de verhuur van hun m2.

2.4 Profileren of 'mix to the max'

Zwolle heeft een rijke voedingsbodem waarop talenten kunnen groeien. Kijk naar de vele kunstopleidingen en creatieve opleidingen die de stad heeft. Deze breedte heeft echter ook zijn effect op het profiel van de creatieve sector. Zwolle heeft geen landelijk onderscheidend profiel, zoals bijvoorbeeld Enschede dat relatief veel technologisch-innovatieve bedrijvigheid kent.

De meeste ateliers, oefenruimten en werkplekken worden op dit moment verhuurd aan beeldende kunstenaars en popmusici. Voor een klein deel wordt ruimte verhuurd aan theatergezelschappen. De samenstelling van ons huurdersbestand was een afspiegeling van onze kunstopleidingen. Een belangrijke verandering aan de onderwijszijde is dat de opleiding tot autonome beeldende kunstenaar niet meer door ArtEZ in Zwolle wordt aangeboden, met als gevolg dat er geen autonoom kunstenaars meer in Zwolle afstuderen. Dit heeft een effect op het aandeel van autonome beeldende kunstenaars op de wachtlijst. Dit percentage krimpt. Het aandeel van Cibap-afgestudeerden daarentegen is juist relatief gezien toegenomen.

Als gemeente hebben wij niet de middelen en de mogelijkheden om alle kunstenaars te ondersteunen. Toch maken wij bewust geen scherpe keuzes in de kunstdisciplines. Juist de mix van verschillende kunstenaars met verschillende disciplines leidt tot vernieuwende crossovers en experimenten. Het resulteert in de door ons gewenste schoonheid, tegendraadsheid en nieuwe opvattingen. Het leidt niet alleen tot artistieke kunstvormen, maar bijvoorbeeld ook tot innovatie en vernieuwing van onze economie.

Samen met kunstopleidingen en creatieve opleidingen, culturele instellingen en kunstenaars gaan wij inzetten op talentontwikkeling. Het Cultureel Perspectief 2040

noemt talentontwikkeling van opkomende en gevestigde kunstenaars als een belangrijk speerpunt. Ook in de Cultuurregio Zwolle wordt het belang van talentontwikkeling en artistiek klimaat voor de regio en de gemeenten genoemd.

2.4.1

Gebiedsontwikkeling: inkleuren

Zwolle blijft de komende jaren flink groeien. Er staan grote gebiedsontwikkelingen op de planning. De waarde van kunst en cultuur voor een gebied wordt in de verschillende stedenbouwkundige plannen erkend. Kunstenaars geven een eigen couleur locale aan een nieuwe wijk. Het Cultureel Perspectief 2040 ziet ateliers en broedplaatsen als een schakel in de culturele keten in de wijken. Maar kunstenaars hebben ook hun eigen behoeften waar wij rekening mee willen houden. Wij zoeken naar een combinatie die kunstenaars helpt in hun ontwikkeling én die aansluit op de gewenste kleuring van een wijk of buurt. Dit betekent dat wij niet ad random kunstenaars verdelen over vrijgekomen werkplekken in de stad. Wij proberen waar mogelijk met de plaatsing van kunstenaars accenten aanbrengen die de wijken van elkaar onderscheiden. Dit doen wij vanuit het perspectief van de overall gebiedsontwikkelingen in de stad. Voor een deel zijn ook de historie en het karakter van de wijk bepalend. Wij zien dit bijvoorbeeld in de wijken die nu tot ontwikkeling worden gebracht: het Noorderkwartier, de Spoorzone, de IJsselhallen en Veemarkt, en Harculo. Ook kunstenaars en creatieve ondernemers hebben deze nieuwe wijken al mede gekleurd:

1. *Noorderkwartier*: in dit gebied hebben Hedon en Zwolse Theaters hun uitvalsbasis. Hier passen werkplekken en oefenruimten bij voor gezelschappen, podiummakers, e.d. Deze kunstenaars zijn van meer betekenis dan alleen voor de wijk. Zij werken voor inwoners van de stad en de regio.
2. *Spoorzone*: wij verkennen nu een culturele invulling van dit gebied. Cibap en ArtEZ hebben belangstelling. Dit wordt de komende periode nader ingevuld. Hier kijken wij voor werkplekken voor de pasafgestudeerden van deze opleidingen als een springplank voor hun carrière. In de mix van kunstopleidingen en talentvolle alumni worden vernieuwing en innovatie voor de economie en de kunsten zelf gevoed.
3. *IJsselhallen en Veemarkt*: in dit gebied was vroeger kleinschalige ambachtelijkheid. Creatieve ondernemers met hun toegepaste creativiteit passen bij deze ambachtelijkheid. Op hun beurt kunnen kunstenaars de ambachten en de creatieve ondernemingen inspireren.
4. *Harculo*: ateliers zijn een onderdeel in de gebiedsvisie van dit rafelrandje Zwolle. Kunstenaars die willen experimenteren kunnen hier nog hun gang gaan. Hun kunst voedt de vernieuwing van de kunstactiviteiten in de stad.

Scherpe keuzes maken

Gemeente Zwolle voelt de urgentie om te investeren in fysieke maakplekken en presentatieruimte voor diverse kunstdisciplines. Met het Plan van Aanpak Ateliers en Expositieruimten (Editie: 8 maart 2022) zijn zowel het behoud en de uitbreiding van ruimte voor de creatieve sector, als de borging hiervan binnen gebiedsontwikkeling in doelen vastgelegd. In het werkplan staan concrete acties geformuleerd en welke instrumenten

de gemeente in handen heeft om deze doelen te realiseren. Door ruimte te reserveren en te bewaken moet fysieke ruimte voor cultuur een vanzelfsprekend onderdeel uit gaan maken binnen stedelijke ontwikkeling.

Tot 2040 komen er enige gebiedsontwikkelingsprojecten tot realisatie. Wij kunnen echter niet elke kans van ruimte-aanbod benutten wegens een relatief beperkt budget. Wij moeten keuzes maken in antwoord op de vraag of een project past bij onze doelstellingen en ambities. Ook moeten wij tijdens de ontwikkelfase met regelmaat toetsen of projecten blijven passen bij onze eigen doelstellingen.

2.4.2 Verduurzamen en hergebruiken

Hergebruik van gebouwen tot atelierruimtes staat centraal in het atelierbeleid. Leegstaande panden worden getransformeerd tot ateliers, waarbij aandacht wordt besteed aan het verduurzamen van ateliers en het hergebruiken van materialen. Het integreren van ateliers in stadsvernieuwingsprojecten en het benutten van bestaande gebouwen dragen bij aan een duurzame ontwikkeling van de creatieve sector.

Gemeente Zwolle wil de verduurzaming van atelierpanden stimuleren. Ateliers zijn nu vooral te vinden in panden met een geringe vastgoedwaarde en een laag energielabel. De situatie is in veel gevallen strijdig met de huidige vereisten van de arbo, duurzaamheid, klimaatneutraliteit en milieubewustzijn. Het verduurzamen van atelierpanden is kostbaar. Investeren in verduurzamen staat bovendien op gespannen voet met de tijdelijkheid van een aantal atelierpanden. De investering in de verduurzaming van gemeentelijke vastgoed wordt voor alle panden in gemeentelijk eigendom afgewogen aan de hand van de "routekaart" van de afdeling Vastgoed. Door de wettelijke noodzaak te investeren in het verduurzamen van vastgoed ligt het voor de hand om juist te streven naar permanente ateliers.

Het is geen eenvoudige opgave omdat wij willen verduurzamen tegen een geringe stijging van de totale huurkosten. Het streven is gericht op vermindering van het energiegebruik en het gebruiken van duurzame energie. Bij de nieuwbouw of verbouw horen ook de milieukosten (energieverbruik, levensduur, hergebruikmogelijkheden en milieubelasting van materialen). Tenslotte, tot het verduurzamen rekenen wij ook het verminderen van materiaalgebruik en het verminderen van afvalstoffen.

3 De maatschappelijke meerwaarde versterken

Onze tweede ambitie is om met het atelierbeleid de meerwaarde van kunstenaars en hun kunstuitingen voor de stad en de regio te versterken. Dit betekent dat wij verschillende stappen zullen moeten zetten. Deze zijn:

- *Zichtbaarheid vergroten:* Door de zichtbaarheid van onze huurders te vergroten kunnen wij het belang van ateliers en broedplaatsen voor een levendige culturele sector laten zien.
- *Stimuleren van discours en reflectie:* In onze tijd, waarin de samenleving sterk aan het veranderen is, kunnen kunstenaars prikkelen tot het gesprek over- en aanzetten tot reflectie op maatschappelijke ontwikkelingen. Dit helpt ons om met verbeeldingskracht de toekomst tegemoet te treden. Het past bij onze handelsgeest die maakte dat onze Hanzestad van oudsher openstond voor nieuwe ideeën en gedachten. Het nieuwe initiatief L/NK ziet voor zichzelf een rol als organisator in het discours weggelegd. Zo nodig gaan wij met partners als L/NK, de Belangenvereniging Zwolse Kunstenaars (BZK), Club Cele, het Academiehuis en Zwolse Theaters in gesprek over de mogelijkheden om het discours te stimuleren.
- *Samenwerken en netwerken:* Samen met onze partners willen wij de actieve samenwerking en netwerkvorming stimuleren tussen kunstenaars, verhuurders en culturele organisaties. Voor de artistieke en inhoudelijke ontwikkeling van kunstenaars is een sterke community nodig waarin kunstenaars van elkaar kunnen leren, elkaar kunnen uitdagen en versterken. Het draagt in de eerste plaats bij aan de professionele ontwikkeling van de kunstenaar, maar het vergroot en versterkt ook de zichtbaarheid van kunst en kunstenaars in de stad. Zwolle heeft hun reuring nodig om de inwoners-van-morgen naar onze stad te trekken! Wij gaan met BZK en Creative Works in gesprek om kennisuitwisseling, samenwerkingsprojecten en gezamenlijke evenementen te bevorderen.

4 Doelgroepen

De behoefte aan gesubsidieerde werkplekken is groot en het aanbod beperkt. Wij richten ons vooral op de kunstenaars, theatermakers, musici en dergelijke die uit de aard van hun werk slechts beperkte financiële middelen kunnen putten. Zij kunnen geen commerciële huur voor een werkplek betalen, of een pand aankopen.

Wij willen onze werkplekken ook aanbieden aan kunstenaars die niet woonachtig zijn in Zwolle. Kunstenaars van buiten kunnen nieuwe ideeën, methoden en activiteiten brengen, die voor onze kunstscene een inspiratiebron kan zijn. De druk op het beschikbare aanbod zal daardoor groter worden. Voor alle duidelijkheid: de kunstenaar hoeft niet in Zwolle te wonen, maar moet er wel werken aan zijn kunstuitingen.

4.1 Verbeteren van het toewijzingsbeleid

- De verhuur van een gesubsidieerde werkplek is een middel om kunstenaars (startend en gevestigd) te faciliteren zich artistiek te kunnen ontwikkelen. Er wordt een transparant toewijzingsbeleid ingevoerd waarbij rekening wordt gehouden met de behoefte van de verschillende disciplines, de professionele achtergrond van de aanvrager en de beschikbaarheid van ruimten. Samen met onze partners als SAZ en CO gaan wij verkennen of de toewijzing kan worden belegd bij een onafhankelijke commissie. De commissie wordt samengesteld op basis van expertise en de kennis van de lokale Zwolse culturele sector. Er is een belangrijke plaats ingeruimd voor de vertegenwoordiging van de kunstenaars. De toetsing van de artistieke kwaliteiten en de professionele ontwikkeling wordt geobjectiveerd aan de hand van een kwaliteitsstandaard. De werkwijze van de commissie wordt vastgelegd in een reglement met een beschrijving van het doel en taken van de commissie, de samenstelling, de klachtenprocedure en de voorwaarden waaraan een kandidaat moet voldoen.

Samen met onze partners werken wij de volgende toelatingscriteria verder uit:

4.1.1 Professioneel criterium

De kandidaat is maker in een kunstzinnige discipline en werkt professioneel en zelfstandig. Voorrang wordt gegeven aan professionele kunstenaars met aandacht voor opkomend en gevestigd talent. De aanvrager is door een kunstopleiding geschoold tot professioneel kunstenaar. Dit criterium is niet hard. Sommige kunstenaars hebben geen (volledige) opleiding gevolgd maar kunnen wel hun talent en werkervaring aantonen. Het betreft een *zelfstandige* werkpraktijk van minimaal 24 uur in de week. De aanvrager moet 70% van een werkweek van 36 uur als autonoom kunstenaar werkzaam zijn en zijn creatieve activiteiten niet in een betaald dienstverband uitoefenen. Personen die hobbymatig of als amateur aan kunstbeoefening doen, komen niet in aanmerking. Er is sprake van een eigen signatuur, ook binnen opdrachten, blijkend uit de portfolio. Uitsluitend commercieel werk komt niet in aanmerking.

Het professionaliteitscriterium weegt zwaar, zoals de onderzoekende en vernieuwende houding ten aanzien van de eigen werkpraktijk, eigen discipline, de wijze van het naar buiten treden en de samenwerking met anderen.

4.1.2 Maatschappelijk criterium

Wij verwachten dat de aanvrager bijdraagt aan de vorming van maatschappelijke waarde. Dit criterium gaan wij met behulp van een aantal kunstenaars zo concreet mogelijk definiëren. De kandidaat wordt aantoonbaar erkend door het beroepenveld en het professionele circuit. De erkenning uit zich op de wijze waarop de kandidaat naar buiten treedt (deelname aan beurzen, festivals, tentoonstellingen, e.d..).

Datum	5 november 2024
Titel	Ruimte voor kunstenaars

4.1.3 Financieel criterium

De ervaring van SAZ en CO leert dat veel kunstenaars een gering verdienmodel hebben, zodanig dat zij een toetsing van de inkomensnorm hebben losgelaten. Een kunstenaar die in zijn/haar carrière tot een verbetering van het inkomen komt, ontbreekt daardoor een externe stimulans om naar een atelier om te zien, dat beter bij zijn/haar nieuwe inkomenssituatie past. Samen met onze partners gaan wij de invoering van een “roltrapmodel” verkennen: onder welke condities kan aan een meeverdienende kunstenaar een hogere huur worden gevraagd?

4.1.4 Criterium van ruimtegebruik:

De kandidaat gebruikt het atelier of de werkplek voor de uitoefening van zijn kunstactiviteiten en de opslag van gereedschappen en materialen die daarmee verband houden. Door de gesubsidieerde lage exploitatiekosten, met het effect op een lage huur, ontstaat het risico dat een atelier voor 100% wordt gebruikt als opslagruimte. Dit is natuurlijk niet de bedoeling. Wij laten in de huurcontracten expliciet opnemen dat een atelier of werkplek moet worden ingezet als maakruimte (met beperkte opslag voor toegepast gebruik).

In de gesprekken met de kunstenaars kwam het idee naar voren van een “proefperiode” van huur zodat een nieuwe werkplekgebruiker van een atelierpand kan kijken of hij/zij past in de groep. Wij gaan verkennen of dit idee kan worden gerealiseerd.

Met de kunstenaars willen wij ook in gesprek onder welke condities doorstroming van atelierhuur kan worden ingevoerd, zonder dat de artistieke ontwikkeling van de kunstenaar onder druk wordt gezet door onzekerheid over de duur van het ateliergebruik. Gezocht wordt naar een afgewogen mogelijkheid om doorstroming in te zetten als instrumentarium voor het creëren van atelierruimte.

5 Organisatie

5.1 Verbeteren van rollen, taken en verantwoordelijkheden

Een sterke organisatie voor de uitvoering van het atelierbeleid is van groot belang. Wij gaan samen met de huidige bestaande verhuurorganisaties werken aan de versterking van de organisatie, governance, financiën, diversiteit en inclusie en duurzaamheid.

Het atelierbeleid wordt beleidsmatig vormgegeven door het team Cultuur, in samenspel met het team Economie, de afdeling Vastgoed, de projectleiders van de gebiedsontwikkelingen, de stedenbouwkundigen en de stadsbouwmeester. De ateliers in de panden van de gemeente worden in opdracht van de gemeente verhuurd, beheerd en onderhouden door de uitvoerend beheerders SAZ en CO. SAZ is een vrijwilligersorganisatie die met grote inzet meer dan 10 jaar veel heeft betekend, en nog steeds betekent, voor onze ateliers en kunstenaars. De verhuur van ateliers is een zware opgave. Nu binnen afzienbare termijn een flinke groei van het aantal ateliers wordt voorzien, wordt de verhuur door een vrijwilligersorganisatie naar onze inschatting te zwaar. Doorontwikkeling tot een organisatie met betaalde krachten is nodig. Wij gaan, in

overleg met SAZ, de organisatie van de verhuur professionaliseren. Samen met hen onderzoeken wij hoe de waardevolle kennis en expertise van het bestuur behouden kan blijven.

5.1.1 Professionele verhuur-organisatie

Voor de professionalisering van de organisatie, met bijhorende vormen van moderne verhuur, is het Utrechtse model van stichting “DePlaatsmaker” richtinggevend voorbeeld (zie: www.deplaatsmaker.nl). Deze stichting verhuurt ateliers in opdracht van de gemeente Utrecht, maar maakt nadrukkelijk geen onderdeel uit van de gemeentelijke organisatie. Dit geeft de stichting de ruimte om nieuwe mogelijkheden te verkennen en te ontwikkelen en daarmee nauw aan te sluiten op de groeiende vraag en veranderende behoeften van de doelgroep. Zo is een belangrijk onderdeel van haar taakstelling het bevorderen van de interactie tussen kunstenaars onderling en tussen kunstenaars en het publiek.

Het stichtingsbestuur is tevens werkgever van een professionele organisatie die toegerust is om ateliers te verhuren en panden aan te kopen/aan te huren. Zij legt daarenboven het surplus van het bevorderen van de samenwerking van kunstenaars en het verbeteren van hun zichtbaarheid. De medewerkers hebben dus geen arbeidsverband met de gemeente. Voor haar activiteiten krijgt de stichting deels subsidie van de gemeente, deels haalt zij geld uit andere bronnen, zoals huuropbrengsten.

5.1.2 Een kwartiermaker voor de transitie

Door onze organisatie en verhuurmodel om te vormen naar Utrechts voorbeeld willen wij tegemoetkomen aan de wens van kunstenaars om de verhuur zo dicht mogelijk bij de huurders te organiseren. Wij stellen een kwartiermaker aan met de opdracht om een nieuwe verhuurorganisatie naar Utrechts voorbeeld te ontwikkelen in samenspraak met SAZ, CO en de kunstenaars-huurders. De kwartiermaker werkt de rol en de taken van de organisatie verder uit. De kwartiermaker verkent de mogelijkheden om de verhuur van gemeentepanden te verbeteren en nieuwe panden aan te kopen of aan te huren. Tot de taken en verantwoordelijkheden behoort onder meer:

- het analyseren van de huidige situatie;
- het ontwikkelen van verhuurbeleid;
- het opzetten van een nieuwe professionele verhuurorganisatie;
- het maken van een exploitatiesubsidie voor de “onrendabele top”;
- het versterken van het netwerk van huurders en verhuurder;
- het programmeren van activiteiten van de huurders van ateliers.

5.1.3 Naar één centrale wachtlijst

De kwartiermaker gaat met SAZ en CO in gesprek om één gezamenlijke wachtlijst te vormen die een transparant overzicht biedt van de wachtenden. De wachtlijst komt in beheer van de nieuwe stichting die in 2025 moet zijn gerealiseerd. Het doel is om een

Datum
Titel

5 november 2024
Ruimte voor kunstenaars

actuele en reële wachtlijst te hebben, zodat kunstenaars een goed beeld hebben van hun kansen op een werkplek in Zwolle.

6 Financiën

Het college legt in haar coalitieakkoord een grote prioriteit bij investeringen in werkplekken voor onze kunstenaars. Per 2025 zijn de volgende gelden structureel beschikbaar in de begroting Cultuur:

Broedplaatsen en ateliers		Dekking	Soort
Rieteweg 10 / Bogenhal (stelpost)	54.826	Structureel	Ateliers
SAZ Ateliers Zwolle	163.501	BIS 2025-2028	Ateliers
Stichting Het Palet	52.147	BIS 2025-2028	Ateliers (deels)
Het Lichthuis	46.851	BIS 2025-2028	Werkplekken
Subtotaal	317.325		
Atelier- en expositieruimtes	233.585	Structureel	Bedoeld voor de realisatie van de groeiambitie, de nieuwe exploitatiesubsidie en de tijdelijke inhuur van een kwartiermaker
Totaal	550.910		
Platform voor Beeldende Kunst		Dekking	
Het Langhuis	39.570	BIS 2025-2028	Expositie
L/NK	59.510	BIS 2025-2028 (	Expositie
Totaal	99.080		

6.1 De BIS 2025-2028

In 2025 wordt de Basis Infrastructuur (BIS) van structurele subsidies geëffectueerd. Dit geldt ook voor de verhuur van de huidige atelierpanden. Aan de BIS is een beperkend subsidieplafond verbonden. De huidige BIS-functie "Broedplaatsen en atelierruimten" biedt subsidie-ruimte voor maximaal vijf verhuurorganisaties. Het is de vraag of en hoe nieuw te verwerven of aan te huren atelierpanden onder de BIS-structuur kunnen worden

Datum
Titel

5 november 2024
Ruimte voor kunstenaars

gebracht, temeer daar het doel van het atelierbeleid is om meer ateliers te maken. Het antwoord wordt op dit moment met het Subsidieloket onderzocht.

7

Communicatie, participatie en evaluatie

Dit atelierbeleid is tot stand gekomen dankzij gesprekken en feedbacksessies met kunstenaars, verhuurders en culturele partners. Ons motto is dat wij gezamenlijk met de kunstenaars en de verhuurders het beleid willen maken en uitvoeren. Wij kennen elkaar nog onvoldoende of spreken elkaars taal soms niet goed. Wij willen dit verbeteren door elkaar vaker te ontmoeten, ideeën uit te wisselen en knelpunten te bespreken. Wij maken een ateliertafel van kunstenaars, verhuurders, experts en ambtenaren. Wij werken aan een netwerk waarbinnen wij elkaar makkelijker kunnen vinden en helpen.

Op verzoek van de sector zal dit atelierbeleid na vaststelling door het college worden gemaïld aan de gehele sector. Er is grote bereidheid om mee te werken aan de uitvoering. Hiervan maken wij graag gebruik. Ook zullen wij regelmatig feedbacksessies organiseren om de effectiviteit en relevantie van het beleid te waarborgen.

Halverwege de looptijd van dit beleidsplan evalueren wij de stand van uitvoering.

8

Uitvoeringsagenda

De stappen om de doelen en doelstellingen te realiseren maken wij tot onderdeel van de algemene Uitvoeringsagenda Cultuur 2025-2029.

Datum	5 november 2024
Titel	Ruimte voor kunstenaars

9

Bronnen

- Coalitieakkoord 25 mei 2022: Samen voor een waarde(n)volle toekomst.
- Kiezen is gekozen worden. Economisch perspectief Zwolle (mei 2021).
- Cultureel perspectief Zwolle 2040 (mei 2021).
- Verkenning Accommodaties Culturele en Creatieve Sectoren Zwolle (HEVO 6 mei 2020).
- Andrea de Vries, De Creatieve industrie van Zwolle (Traineeship Onderzoeksrapport juni 2019).
- Behoefteverkenning Starters & Startups Creatieve Industrie (Stichting Creatieve Coöperatie, Zwolle 9 oktober 2017).
- Huisvesting Creatieve Sector Zwolle (SWEVO 2024).